

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1976-1977.

17 NOVEMBER 1976

WETSONTWERP

houdende aanvulling van artikel 3, § 2, van het koninklijk besluit n° 72 van 10 november 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE MIDDENSTAND (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER VERHAEGEN.

DAMES EN HEREN,

Inleiding.

De aanleiding tot dit wetsontwerp is de beslissing geweest van het ministerieel comité van 8 juli 1976 en van de Ministerraad van 9 juli 1976, waarbij een vervroegd pensioen wordt toegekend aan de schippers van de binnenvaart om aan sommige onder hen de kans te geven de sector van de binnenscheepvaart te verlaten.

Het komt uw verslaggever gepast voor te wijzen op het belang van dit initiatief in het kader van de saneringsmaatregelen voor bepaalde bedrijfssectoren.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Poswick.

A. — Leden : de heren Bourgeois, Brimant, d'Alcantara, De Keersmaecker, Desmarets, Suykerbuyk, Tanghe, Wijnen. — de heren Cudell, Content, Delhay, Demets, Denison, Laridon, Onkelinx. — de heren Gillet, Poswick, Sprockeels, Verberckmoes. — de heren Bila, Verhasselt. — de heren Mattheyssens, Paul Peeters.

B. — Plaatsvervangers : de heren Diegenant, Parisi, Plasman, Verhaegen, de heren De Wulf, Hubin, Mathys, Marcel Remacle. — de heren Buchmann, Damseaux. — de heer Levecq. — de heer Emiel Vansteenkiste.

Zie :

982 (1975-1976) :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- N° 2 : Amendement.

Chambre des Représentants

SESSION 1976-1977.

17 NOVEMBRE 1976

PROJET DE LOI

complétant l'article 3, § 2, de l'arrêté royal n° 72 du 10 novembre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs indépendants.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES CLASSES MOYENNES (1)

PAR M. VERHAEGEN.

MESDAMES, MESSIEURS,

Introduction.

Le présent projet de loi a pour origine la décision du comité ministériel du 8 juillet 1976 et du Conseil des ministres du 9 juillet 1976, en vertu de laquelle une pension anticipée est octroyée aux bateliers de la navigation intérieure, afin de permettre à certains de ceux-ci de quitter le secteur de la navigation intérieure.

Votre rapporteur estime qu'il est opportun d'insister sur l'intérêt de cette initiative dans le cadre des mesures d'assainissement en faveur de certains secteurs de l'économie.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Poswick.

A. — Membres : MM. Bourgeois, Brimant, d'Alcantara, De Keersmaecker, Desmarets, Suykerbuyk, Tanghe, Wijnen. — MM. Cudell, Content, Delhay, Demets, Denison, Laridon, Onkelinx. — MM. Gillet, Poswick, Sprockeels, Verberckmoes. — MM. Bila, Verhasselt. — MM. Mattheyssens, Paul Peeters.

B. — Suppléants : MM. Diegenant, Parisi, Plasman, Verhaegen. — MM. De Wulf, Hubin, Mathys, Marcel Remacle. — MM. Buchmann, Damseaux. — M. Levecq. — M. Emiel Vansteenkiste.

Voir :

982 (1975-1976) :

- N° 1 : Projet de loi.
- N° 2 : Amendement.

Een dergelijk systeem werd trouwens reeds uitgewerkt voor de zelfstandige landbouwers, die de landbouwsector vervroegd wensen te verlaten. De wet van 3 mei 1971 tot bevordering van de sanering van de landbouw en van de tuinbouw, die een belangrijke hervorming bracht in de oorspronkelijke wet van 8 april 1965, had uitdrukkelijk tot doel de structuren van de land- en tuinbouwbedrijven te verbeteren door de uitkering van een uittredingsvergoeding of van een structuurverbeteringspremie aan de land- en tuinbouwers, die vrijwillig hun bedrijf verlaten. Beide wetten zijn voortgekomen uit een parlementair initiatief (wetsvoorstel van de heer Van Hemelrijck, Stuk van de Senaat, n° 210 van 1963-1964; wetsvoorstel van de heer Sledsens, Stuk van de Senaat n° 126 van 1968-1969).

Bij de bespreking van een recente wijziging van hogervernoemde wet heeft onze collega Mejuffrouw Godelieve Devos in haar verslag de resultaten van deze wetgeving besproken (Stuk van de Kamer, n° 336 van 1974-1975, n° 4, blz. 7 tot 11).

In 1975 betaalde het Nationaal Instituut voor landbouwkrediet ten laste van het Saneringsfonds voor de landbouw uittredingsvergoedingen uit voor een totaal bedrag van 2 146 000 F. Voor meer details wordt verwezen naar de verslagen over de werkzaamheden van het Saneringsfonds voor de landbouw, die jaarlijks worden gepubliceerd (deze verslagen liggen ter inzage op de griffie).

Herhaalde malen werd vanwege de organisaties van zelfstandige arbeiders reeds de vraag gesteld naar een soortgelijk saneringsfonds voor de zelfstandigen.

Uw verslaggever verwijst hierbij naar de volgende wetsvoorstellen :

— Wetsvoorstel van de heren Cudell en Delhaye tot invoering van een uitkeringsregeling ten behoeve van zelfstandigen die hun beroepsactiviteit stopzetten, dan wel een beroepsopleiding of een na- en bijscholing volgen, (Stuk van de Kamer, n° 222/1 van de B. Z. 1974).

— Voorstel van wet van de heer Delhaye tot verlening van uitkeringen aan de zelfstandigen bij de beëindiging van hun bedrijvigheid, beroepsopleiding en herscholing, (Senaat, n° 250/1 van 1971-1972).

— Wetsvoorstel van de heer Baeskens betreffende het Saneringsfonds voor de Middenstand, (Kamer, n° 888/1 van 1970-1971).

— Wetsvoorstel van de heer W. De Clercq betreffende het Saneringsfonds voor de Middenstand, (Kamer n° 404/1 van 1972-1973).

— Voorstel van wet van de heer J. Van Waterschoot, houdende uitbreiding tot alle zelfstandigen van de wet van 3 mei 1971 tot bevordering van de sanering van de landbouw en van de tuinbouw, (Senaat, n° 113 van de B. Z. 1974).

— Wetsvoorstel van de heer Mattheyssens, waarbij sociaal-economische maatregelen worden getroffen ten gunste van zelfstandigen, die aan het hoofd staan van kleine en middelgrote ondernemingen in moeilijkheden (Kamer, n° 72/1, B. Z. 1974).

Door het Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand werd een uitvoerige nota uitgegeven, opgesteld door de heer Van Daele onder de titel « Een ontwikkelings- en Saneringsfonds voor de K. M. O. : Het Waarom en het Hoe ? »

Sedert 1971 (koninklijk besluit van 20 juli 1971) werd voor de zelfstandige arbeiders de vervroegde bedrijfsbeëindiging mogelijk wegens invaliditeit.

Opvallend is wel dat de regeling voor bedrijfsbeëindigingshulp in Nederland geleidelijk aan zijn karakter van economische sanering heeft verloren en meer en meer een ver-

Un système semblable a d'ailleurs déjà été élaboré en faveur des agriculteurs indépendants désireux de quitter prématurément le secteur agricole. La loi du 3 mai 1971 favorisant l'assainissement de l'agriculture et de l'horticulture, laquelle a introduit une réforme importante dans la loi primitive du 8 avril 1965, visait expressément à améliorer la structure des exploitations agricoles et horticoles par l'octroi d'une indemnité de sortie ou d'une prime d'apport structural aux agriculteurs et horticulteurs qui abandonnent volontairement leur exploitation. Ces deux lois sont issues d'une initiative parlementaire (proposition de loi de M. Van Hemelrijck, Doc. Sénat n° 210 de 1963-1964; proposition de loi de M. Sledsens, Doc. Sénat n° 126 de 1968-1969).

Lors de l'examen d'une modification récente de la loi susmentionnée, notre collègue, Mademoiselle Godelieve Devos, a, dans son rapport, étudié les résultats de cette législation (Doc. Chambre n° 336 de 1974-1975, n° 4, pp. 7 à 11).

En 1975, l'Institut national de Crédit agricole a payé, à charge du Fonds d'Assainissement agricole, des indemnités de sortie pour un montant total de 2 146 000 F. Pour plus de détails, il est renvoyé aux rapports annuels d'activités du Fonds d'Assainissement agricole (ces rapports peuvent être consultés au greffe).

A plusieurs reprises, les organisations des travailleurs indépendants ont souhaité la création d'un tel fonds d'assainissement en faveur des travailleurs indépendants.

Votre rapporteur se réfère à cet égard aux propositions de loi suivantes :

— Proposition de loi de MM. Cudell et Delhaye instituant un régime de prestations de cessation d'activité, de formation professionnelle et de recyclage en faveur des travailleurs indépendants (Doc. Chambre n° 222/1, de la S. E. 1974).

— Proposition de loi de M. Delhaye instituant un régime de prestations de cessation d'activité, de formation professionnelle et de recyclage en faveur des travailleurs indépendants (Doc. Sénat n° 250/1, de 1971-1972).

— Proposition de loi de M. Baeskens concernant le Fonds d'assainissement pour les Classes moyennes (Doc. Chambre n° 888/1, de 1970-1971).

— Proposition de loi de M. W. De Clercq concernant le Fonds d'assainissement pour les Classes moyennes (Doc. Chambre n° 404/1, de 1972-1973).

— Proposition de loi de M. J. Van Waterschoot étendant à tous les travailleurs indépendants l'application de la loi du 3 mai 1971 favorisant l'assainissement de l'agriculture et de l'horticulture (Doc. Sénat n° 113, de la S. E. 1974-1975).

— Proposition de loi de M. Mattheyssens prévoyant des mesures socio-économiques en faveur des travailleurs indépendants dirigeant de petites et moyennes entreprises en difficulté (Doc. Chambre n° 72/1, de la S. E. 1974).

L'Institut économique et social des Classes moyennes a publié une note détaillée, rédigée par M. Van Daele et intitulée : « Un fonds de développement et d'assainissement pour les P. M. E. : pourquoi et comment ? ».

Depuis 1971 (arrêté royal du 20 juillet 1971), les travailleurs indépendants ont la possibilité de cesser prématurément leurs activités professionnelles pour cause d'invalidité.

Il est remarquable qu'aux Pays-Bas l'aide à la cessation de l'activité professionnelle a graduellement perdu son caractère de mesure d'assainissement économique et

vroegde bedrijfsbeëindiging is geworden wegens invaliditeit of vervroegde pensioenleeftijd. (Zie Drs. A. I. Den Broeder « Van Bedrijfsbeëindigingshulp naar Sociaal Beleid » — Kroniek van het Ambacht, mei-juni 1972, blz. 127 tot 136. — M. H. Hillebrandt « Bedrijfsbeëindigingshulp » — « De Kern » — april 1972).

De zelfstandige arbeiders hebben bijgevolg op dit ogenblik vijf mogelijkheden van vervroegde bedrijfsbeëindiging met behoud van hun sociale rechten :

1° de speciale regeling voor de landbouwers en de binnenschippers;

2° de invaliditeitsregeling, echter zonder verplichting het bedrijf zelf stop te zetten, behoudens wat de persoonlijke activiteit betreft;

3° het vervroegd pensioen, echter met verlies van 5 % per vervroegd jaar en ten vroegste op 60 jaar voor de mannen en 55 jaar voor de vrouwen.

Deze vermindering geldt evenwel niet of slechts gedeeltelijk voor sommige gerechtigden, die houder zijn van het statuut van nationale erkentelijkheid;

4° de gelijkstelling wegens ziekte, echter zonder uitkeringen, maar met behoud van alle rechten in het kader van het sociaal statuut voor de zelfstandigen;

5° de voortgezette verzekering gedurende :

a) maximum 2 jaar, ingeval van stopzetting van de beroepsactiviteit, ongeacht de leeftijd van de betrokkene op het ogenblik van de stopzetting;

b) maximum 5 jaar, indien de stopzetting plaats vindt in de periode vanaf 1 januari van het 5^e kalenderjaar, dat dit van de normale pensioenleeftijd voorafgaat;

c) maximum 7 jaar, ingeval van cumulatie van a + b.

De vraag kan derhalve worden gesteld hoe de verdere evolutie moet verlopen, ook ten opzichte van de regelingen in het stelsel van de loontrekkenden en de noodzakelijke harmonisatie tussen de verschillende stelsels.

Uitenzetting van de Minister.

Het Protocol van Akkoord dat op 23 oktober 1975 werd gesloten tussen de vertegenwoordigers van de binnenvaartschippers en de Regering voorziet, als een van de maatregelen ter sanering van de sector van de binnenscheepvaart, het instellen ten gunste van de schippers, in de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden een vervroegd rustpensioen te nemen, zonder dat een vermindering zou worden toegepast omwille van het ingaan ervan vóór de normale pensioenleeftijd.

Dit wetsontwerp voert het principe in en geeft de Koning de bevoegdheid om, onder de voorwaarden die Hij bepaalt in de bijzondere toegangsmodaliteiten voor het genot van het vervroegd pensioen ten gunste van de schippers te voorzien.

Het te nemen koninklijk besluit zal hoofdzakelijk de volgende eisen stellen in hoofde van de begunstigden :

a) Voorwaarden :

— inzake leeftijd : alleen de personen die ten minste 55 jaar (mannen) of 50 jaar (vrouwen) oud zijn op het ogenblik dat het besluit uitwerking heeft (1 juli 1976) zullen hiervoor in aanmerking komen.

— qua hoedanigheid : het besluit is slechts van toepassing op de schippers (zelfstandigen, als hoofdberoep) die dat beroep uitoefenen op 1 juli 1976 of die daaraan een einde hebben gemaakt tussen 1 juli 1971 en de voormelde datum.

— als anciënniteit : vereist wordt dat zij zelfstandig schipper geweest zijn, en dit ononderbroken gedurende 7 jaar en tot op het einde van hun beroepsloopbaan.

qu'on y constate de plus en plus des cessations anticipées de l'activité professionnelle pour cause d'invalidité ou d'abaissement de l'âge de la pension (voir Drs. A. I. Den Broeder « Van Bedrijfsbeëindigingshulp naar Sociaal Beleid » — Kroniek van het Ambacht, mai-juni 1972, pp. 127 à 136 — M. H. Hillebrandt « Bedrijfsbeëindigingshulp » — « De Kern » — avril 1972).

Les travailleurs indépendants disposent donc en ce moment de cinq possibilités de cessation anticipée de l'activité professionnelle, avec maintien des avantages sociaux :

1° le régime spécial pour les agriculteurs et les bateliers;

2° le régime d'invalidité, sans obligation cependant de cesser l'entreprise, sauf pour ce qui est de l'activité personnelle;

3° la pension anticipée, moyennant une perte de 5 % par année d'anticipation et au plus tôt à 60 ans pour les hommes et à 55 ans pour les femmes.

Cette diminution n'est cependant pas appliquée ou n'est appliquée que partiellement pour certains titulaires bénéficiaires d'un statut de reconnaissance nationale;

4° l'assimilation pour cause de maladie, toutefois sans indemnités, mais avec maintien de tous les droits dans le cadre du statut social des travailleurs indépendants;

5° l'assurance continuée :

a) durant 2 ans au maximum, en cas de cessation de l'activité professionnelle quel que soit l'âge de l'intéressé au moment de la cessation;

b) durant 5 ans au maximum si la cessation a lieu durant la période qui prend cours le 1er janvier de la cinquième année civile précédant celle de l'âge normal de la pension;

c) durant 7 ans au maximum, en cas de cumul de a et b.

Il est dès lors permis de se demander quelle devra être l'évolution ultérieure, notamment en ce qui concerne les dispositions du régime des travailleurs salariés et l'harmonisation nécessaire des divers régimes.

Exposé du Ministre.

Le protocole d'accord conclu le 23 octobre 1975 entre les représentants des bateliers et le Gouvernement prévoit, parmi les mesures à prendre en vue d'assainir le secteur de la navigation intérieure, la possibilité pour les bateliers d'obtenir, sous certaines conditions, une pension de retraite anticipée qui ne subirait pas de réduction en raison de sa prise de cours avant l'âge normal de la pension.

Le présent projet en énonce le principe et donne au Roi le pouvoir de prévoir, dans les conditions qu'il détermine, les modalités particulières d'admission au bénéfice de la pension de retraite anticipée en faveur des bateliers.

Le futur arrêté royal prévoira, dans le chef des bénéficiaires, essentiellement les conditions suivantes :

a) Conditions :

— âge : seules les personnes âgées de 55 ans (hommes) ou de 50 ans (femmes) au moins au moment où l'arrêté sort ses effets (1er juillet 1976) pourront être prises en considération;

— qualité : l'arrêté ne sera applicable qu'aux bateliers (travailleurs indépendants, profession principale) qui exerçaient cette profession à la date du 1er juillet 1976 ou qui y ont mis fin entre le 1er juillet 1971 et la date précitée;

— ancienneté : avoir été batelier indépendant, sans interruption, pendant sept ans et jusqu'à la fin de la carrière professionnelle;

— inzake inkomsten : het jaarlijks inkomen als schipper mag gedurende 3 jaren op de laatste 5, niet de tegenwaarde bereikt hebben van 140 000 F (aan spilindex 142,75) dit wil zeggen de drempel van de inkomsten voor de vaststelling van de minimumbijdragen voor het sociaal statuut.

b) Verplichtingen.

— definitieve staking van de activiteit als schipper;
— stopzetting van elke beroepsactiviteit, zelfs de zgn. « toegelaten » arbeid, tot op de normale pensioenleeftijd.

Algemene bespreking.

Financiële gevolgen.

Door de leden van de Commissie werden verscheidene vragen gesteld omtrent de financiële weerslag van de voorgestelde maatregel.

Vooreerst verwijst uw verslaggever naar het amendement van de heer d'Alcantara (Stuk n° 982/2).

In dit amendement wordt de meer-uitgave, die uit de toepassing van de bijzondere maatregel voor de binnenschippers zal voortvloeien, niet ten laste gelegd van het regime, maar overgedragen naar de gehele gemeenschap.

Een ander lid vraagt of de bijkomende financiële last op dezelfde wijze zal gefinancierd worden als voor de vervroegde pensioentoekenningen in het kader van de nationale erkentelijkheid. In deze gevallen wordt immers de bijkomende last gedragen door de Staat voor het gedeelte van het vervroegd pensioen, en dit tot de normale pensioengerechtigde leeftijd.

Of zal integendeel de bijkomende last, hetgeen logisch zou zijn in een deficitair regime, volledig door Staatstoelagen worden gedragen ?

In antwoord op deze vragen, verklaarde de Minister :

1° dat de financiële weerslag van deze maatregel zal opgevangen worden door een bijkomende toelage ten gunste van het R. S. V. Z. die ingeschreven moet worden in de begroting van Pensioenen « Sector Zelfstandigen »;

2° dat deze toelage jaarlijks zal worden vastgesteld en overeen zal komen met de totale bijkomende uitgave ten laste van het stelsel van de pensioenen voor zelfstandigen, die voortvloeit uit de toepassing van het ontwerp tot op het ogenblik dat de begunstigten de normale pensioenleeftijd bereiken.

3° dat deze jaarlijkse toelage elk jaar tegen 30 juni aan het R. S. V. Z. zal worden gestort en de uitgaven van het voorafgaande jaar zal dekken.

De financiële raming is als volgt :

Aantal rechthebbenden (op basis van statistische gegevens verstrekt door het Ministerie van Verkeerswezen).

Jaar	Aantal		Gemiddeld pensioen	Jaarlijkse kostprijs in miljoenen
1976	40	×	86 419 =	3,5
1977	47	×	86 419 =	4,0
1978	54	×	86 419 =	4,7
1979	60	×	86 419 =	5,2
1980	66	×	86 419 =	5,7

Er zij genoteerd dat de jaarlijkse kostprijs berekend werd tegen index 142,75 in voege op 1 september 1975.

— revenus : les revenus annuels en tant que batelier ne peuvent, pendant trois des cinq dernières années, avoir atteint la somme de 140 000 F (à l'indice pivot 142,75), c'est-à-dire le seuil des revenus pour l'établissement des cotisations minimums au statut social.

b) Obligations :

— cessation définitive de l'activité de batelier;
— cessation de toute activité professionnelle, même du travail dit « autorisé », jusqu'à l'âge normal de la pension.

Discussion générale.

Incidence financière.

Les membres de la Commission ont posé diverses questions concernant l'incidence financière de la mesure proposée.

Votre rapporteur se réfère tout d'abord à l'amendement présenté par M. d'Alcantara (Doc. n° 982/2).

Cet amendement prévoit que les dépenses supplémentaires qui résulteront de l'application de cette mesure particulière en faveur des bateliers ne peuvent être mises à charge du régime, mais doivent être supportées par l'ensemble de la collectivité.

Un autre membre demande si les charges financières supplémentaires seront financées de la même manière qu'en cas d'octroi de pensions anticipées dans le cadre de la reconnaissance nationale. En effet, dans ce cas les dépenses supplémentaires sont supportées par l'Etat pour la partie relative à la pension anticipée, et ce jusqu'à l'âge normal de la pension.

Ou par contre — ce qui serait logique dans un régime déficitaire — cette charge supplémentaire sera-t-elle supportée intégralement par des subsides de l'Etat ?

En réponse à ces questions le Ministre a déclaré :

1° que l'incidence financière de cette mesure sera résorbée par une subvention supplémentaire en faveur de l'O. N. A. S. T. I., qui doit être imputée sur le budget des Pensions — Secteur « Travailleurs indépendants »;

2° que cette subvention pourra être fixée annuellement et correspondra à la dépense supplémentaire globale qui est à charge du régime des pensions des travailleurs indépendants et qui résulte de l'application du projet jusqu'au moment où les bénéficiaires atteignent l'âge normal de la retraite;

3° que cette subvention sera versée à l'O. N. A. S. T. I., avant le 30 juin de chaque année et couvrira les dépenses de l'année précédente.

L'estimation financière est la suivante :

Nombre de bénéficiaires (sur base des données statistiques fournies par le Ministère des Communications).

Année	Nombre		Pension moyenne	Coût annuel en millions
1976	40	×	86 419 =	3,5
1977	47	×	86 419 =	4,0
1978	54	×	86 419 =	4,7
1979	60	×	86 419 =	5,2
1980	66	×	86 419 =	5,7

Il y a lieu d'observer que le coût annuel a été calculé sur la base de l'indice 142,75 en vigueur au 1er septembre 1975.

Ingevolge deze verklaring van de Minister trekt de heer d'Alcantara zijn amendement in.

Harmonisering van de verschillende stelsels.

De Nationale Arbeidsraad heeft op 26 mei 1976 een omstandig advies uitgebracht om de criteria te bepalen van wat onder een bijzonder ruw en ongezond beroep kan worden verstaan (Advies n° 521).

De Raad heeft voorts bepaalde suggesties gedaan om voor deze arbeiders tot een vervroegd pensioen zonder vermindering te komen.

Het is duidelijk dat het arbeidsritme en de voorwaarden waaronder een beroep wordt uitgeoefend, of het nu om een loontrekkende of een zelfstandige gaat, van die aard zijn geworden dat meer en meer uitzonderingen zullen worden gemaakt op de pensioengerechtigde leeftijd.

Een lid vestigde dan ook de aandacht van de Minister op de noodzaak van harmonisatie tussen de verschillende regelingen.

Hij vreesde ondermeer dat het toekennen van een vervroegd pensioen na 7 jaar beroepsactiviteit als binnenschipper en dit vanaf de leeftijd van 55 jaar (voor mannen) of 50 jaar (voor vrouwen), zoals het voorzien is in het ontwerp maar dat slechts uitwerking heeft op de leeftijd van 60 jaar (voor mannen) of 55 jaar (voor vrouwen), problemen zal stellen.

Mag men aanemen dat 7 jaar beroepsloopbaan als binnenschipper voldoende zullen zijn voor een volledige beroepsloopbaan, terwijl er nochtans 14 jaar beroepsloopbaan vereist zijn als zeeman?

Indien zulks niet de bedoeling is, zullen er zich ongelijkheden voordoen bij de behandeling van de pensioen-dossiers.

Zo deze 7 jaar de enige beroepsjaren zijn, die door de binnenschipper werden doorgemaakt, zullen deze 7 jaren in het kader van de huidige wet slechts recht geven op 7/40^e of 7/45^e.

In het kader van de wet, die van toepassing zal zijn vanaf 1 januari 1977 zal het recht op pensioen hoger zijn wegens het toekennen van bijkomende jaren met als gevolg een verschillende behandeling naargelang het recht op pensioen een aanvang neemt in de loop van het jaar 1976 of 1977. In de beide gevallen zal het pensioen te klein en onvoldoende zijn om te kunnen leven, vooral indien men rekening houdt met het maximum inkomen dat de binnenschipper mag bezitten om het voordeel van het voorliggende wetsontwerp te kunnen genieten.

Wanneer de binnenschipper op de leeftijd van 50 of 55 jaar zijn of haar beroepsactiviteit stopzet en geen andere beroepsactiviteit meer uitoefent, zullen dan de jaren tot de leeftijd van 55 of 60 jaar gelijkgesteld worden met een beroepsactiviteit, zonder de betaling van een bijdrage?

De pensioenaanvraag in om het even welk pensioenregime geldt eveneens als aanvraag in een ander regime. Nochtans zal de binnenschipper die een aanvraag tot pensioen zonder vermindering vanaf leeftijd van 55 of 60 jaar indient, niet genieten van dit voordeel in een ander regime.

Het lid vroeg derhalve een ernstige studie over deze harmonisatieproblemen.

Een ander lid pleitte voor een zekere overeenstemming met de uitredingsvergoedingen in andere stelsels.

De Minister antwoordde dat het probleem van het vervroegd niet-verminderd rustpensioen ten voordele van de zelfstandigen die een bijzonder ruw en ongezond beroep uitgeoefend hebben, onderzocht zal worden.

Hij onderstreepte dat het koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 1 van het ontwerp nog niet werd opgesteld, maar dat hij de Commissie niettemin wou inlichten over de algemene draagwijdte van dit besluit.

A la suite de cette déclaration du Ministre, M. d'Alcantara retire son amendement.

Harmonisation des divers régimes.

Le Conseil national du Travail a émis, le 26 mai 1976, un avis circonstancié pour définir ce qu'il y a lieu d'entendre par « profession particulièrement rude et insalubre » (avis n° 521).

Le Conseil a formulé d'autre part certaines suggestions en vue d'accorder à ces travailleurs une pension anticipée sans réduction.

Il est évident que le rythme de travail et les conditions dans lesquelles une profession est exercée, qu'il s'agisse d'un travailleur salarié ou d'un travailleur indépendant, sont devenues telles que les exceptions consenties à l'âge de la pension seront de plus en plus fréquentes.

Aussi, un membre a-t-il attiré l'attention du Ministre sur la nécessité d'une harmonisation des divers régimes.

Il a notamment exprimé sa crainte que des problèmes se posent à la suite de l'octroi d'une pension anticipée après 7 années d'activité professionnelle en tant que batelier, et ce à partir de l'âge de 55 ans pour les hommes ou de 50 ans pour les femmes, ainsi que le prévoit le projet, mais qui n'aura d'effets qu'à l'âge de 60 ans (pour les hommes) ou de 55 ans (pour les femmes).

Peut-on admettre que 7 années d'exercice de la profession suffiront pour une carrière complète de batelier, alors que 14 années sont requises du marin pour une carrière complète?

Si telle n'est pas l'intention, des inégalités se produiront lors de l'examen des dossiers des pensions.

Si ces 7 années sont les seules années professionnelles que le batelier a accomplies, elles ne donneront droit qu'à 7/40es ou 7/45es dans le cadre de la loi existante.

Dans le cadre de la loi qui sera d'application à partir du 1er janvier 1977, la pension à laquelle on pourra prétendre sera plus importante en raison de l'octroi d'années supplémentaires, ce qui aura pour conséquence une disparité selon que le droit à la pension prend cours dans le courant de l'année 1976 ou de 1977. La pension sera, dans les deux cas, trop minime et ne permettra pas de vivre, compte tenu surtout du revenu maximum que le batelier est autorisé à percevoir pour être admis au bénéfice du projet de loi en discussion.

Lorsque le batelier met fin à ses activités professionnelles à l'âge de 50 ou de 55 ans et n'exerce plus d'autres activités professionnelles, les années passées jusqu'à l'âge de 55 ou de 60 ans seront-elles assimilées à une activité professionnelle sans paiement de cotisation?

La demande de pension dans n'importe quel régime de pension vaut également demande dans un autre régime. Cependant, le batelier qui introduit une demande de pension sans réduction à partir de l'âge de 55 ou de 60 ans, ne bénéficiera pas de cet avantage dans un autre régime.

Le membre demande dès lors qu'une étude sérieuse de ces problèmes d'harmonisation soit entreprise.

Un autre membre a plaidé en faveur d'une certaine conformité avec les indemnités de départ dans d'autres régimes.

Le Ministre a répondu que le problème de la pension de retraite anticipée sans réduction en faveur des travailleurs indépendants ayant exercé un métier particulièrement rude et insalubre serait examiné.

Il a souligné que l'arrêté royal d'exécution de l'article 1 du projet de loi n'a pas encore été rédigé, mais qu'il tenait cependant à informer la Commission de la portée générale de cet arrêté.

Inhakend op enkele preciese vragen, verklaarde de Minister dat de betrokkenen die het voordeel van de bij het ontwerp voorziene maatregel willen genieten o.m. aan de volgende voorwaarden moeten voldoen :

1° op 1 juli 1976 tenminste 55 of 50 jaar oud zijn naargelang het een man of vrouw betreft;

2° op 1 juli 1976 de hoedanigheid van schipper bezitten of aan zulkdanige bezigheid een einde hebben gemaakt binnen de afgeronde 5 jaar voorafgaand aan 1 juli 1976;

3° zonder onderbreking het beroep van schipper hebben uitgeoefend gedurende de 7 jaar die voorafgaan aan de ingangsdatum van het pensioen of de datum van stopzetting van de activiteit als schipper, naar gelang van het geval.

Het uitvoeringsbesluit zal bovendien ook rekening houden met sommige beschikkingen voorzien in het koninklijk besluit van 18 mei 1976 houdende vaststelling van de voorwaarden tot toekenning van slooppremies voor binnenvaartuigen.

De Minister preciseerde dat het ontwerp niet raakt aan de algemene voorwaarden die de toekenning van het pensioen in functie van de loopbaan regelen.

Deze regelen verschillen naargelang het pensioen al dan niet voor de eerste maal ingaat ten vroegste op 1 januari 1977. Dit geldt niet alleen voor de binnenschippers maar voor al degenen die een pensioen aanvragen.

Het is dus duidelijk dat men met 7 jaar activiteit als binnenschipper niet tot een pensioen voor een volledige loopbaan kan komen. Dit element — gevoegd bij de andere voorwaarden — maakt het alleen mogelijk het pensioen zonder vermindering te bekomen bij vervroegde ingenottreding.

Wanneer anderzijds aan de activiteit als binnenschipper een einde werd gemaakt vooraleer een pensioen kan worden bekomen, zullen de gewezen binnenschippers tot op het ogenblik waarop ze hun pensioen vragen, zoals de andere zelfstandigen, aan voortgezette verzekering kunnen doen met dit verschil dat er geen beperking van duur zal zijn. Het uitvoeringsbesluit zal daartoe een bijzondere bepaling bevatten die tot 1 juli 1971 teruggaat. Wie dus in het extreem geval op 1 juli 1971 toen hij 50 jaar was, zijn activiteit als binnenschipper stopzette en zich sedertdien niet herklasseerde mag aan voortgezette verzekering doen die niet zal beperkt zijn tot twee jaar zoals dit voor de andere zelfstandigen het geval is.

De Minister is er zich ook van bewust dat er een probleem bestaat voor de schippers met een gemengde loopbaan die enerzijds een niet verminderd pensioen als zelfstandige kunnen bekomen, maar daarentegen de vermindering wegens de vervroegde ingangsdatum zullen toegepast zien op hun rustpensioen als werknemer. Hij verklaarde zich bereid dit probleem aan de Minister van Sociale Voorzorg voor te leggen, die terzake bevoegd is.

De evolutie van het sociaal statuut voor de zelfstandige arbeiders.

Door verscheidene leden werd uitleg gevraagd omtrent de globale financiële situatie van het sociaal statuut voor de zelfstandige arbeiders. De Minister antwoordde hierop dat er op dit ogenblik een inventaris wordt gemaakt van de verschillende voorstellen en de eventuele oplossingen.

Begin december zal er overleg plaatshebben tussen de deskundigen, zodat in de maand februari een ruime bespreking met alle betrokken partijen kan worden georganiseerd.

En réponse à quelques questions précises le Ministre a déclaré que les intéressés, pour pouvoir prétendre au bénéfice des mesures prévues par le présent projet, doivent notamment réunir les conditions suivantes :

1° être âgé, au 1er juillet 1976, de 55 ou 50 ans, selon qu'il s'agit d'un homme ou d'une femme;

2° avoir, au 1er juillet 1976, la qualité de batelier ou avoir mis fin à ses activités de batelier dans les 5 ans précédant le 1er juillet 1976;

3° avoir exercé la profession de batelier sans interruption pendant les 7 années précédant la prise de cours de la pension ou la cessation des activités en tant que batelier, selon le cas.

En outre, l'arrêté royal d'exécution tiendra compte de certaines dispositions de l'arrêté royal du 18 mai 1976 fixant les conditions d'octroi de primes de déchirage de bateaux de navigation intérieure.

Le Ministre a précisé que le présent projet laisse inchangées les conditions générales réglant l'octroi de la pension en fonction de la carrière.

Ces prescriptions diffèrent selon que la pension prend cours ou non pour la première fois le 1er janvier 1977 au plus tôt. C'est une règle qui s'applique non seulement au cas des bateliers mais aussi à celui de tous ceux qui demandent leur pension.

Il est donc évident que 7 ans d'activité comme batelier ne suffisent pas pour obtenir une pension correspondant à une carrière complète. Joint aux autres conditions, cet élément ne permet que d'obtenir la pension non réduite en cas d'entrée en jouissance anticipée.

S'il a, d'autre part, été mis fin aux activités de batelier avant qu'une pension ne puisse être obtenue, les anciens bateliers pourront, tout comme les autres travailleurs indépendants, continuer à cotiser jusqu'au moment où ils demandent la pension, à cette différence près qu'il n'y aura aucune limitation de durée. L'arrêté d'exécution contiendra à cet effet une disposition spéciale qui remonte au 1er juillet 1971. Celui qui se trouve dans un cas limite et qui, le 1er juillet 1971, lorsqu'il avait 50 ans, a mis fin à ses activités de batelier et ne s'est pas reclassé depuis lors, peut continuer son assurance et cette continuation ne sera pas limitée à deux ans comme pour les autres travailleurs indépendants.

Le Ministre est également conscient de l'existence d'un problème pour les bateliers ayant une carrière mixte qui, d'une part, ne peuvent obtenir une pension réduite en tant que travailleur indépendant, mais se voient, d'autre part, appliquer sur leur pension d'ouvrier salarié une réduction pour entrée en jouissance anticipée. Il s'est déclaré disposé à soumettre ce problème au Ministre de la Prévoyance sociale, lequel est compétent en la matière.

Evolution du statut social des travailleurs indépendants.

Plusieurs membres ont demandé des explications au sujet de la situation financière globale du statut social des travailleurs indépendants. Le Ministre a répondu qu'il est établi en ce moment un inventaire des différentes propositions et des solutions éventuelles.

Au début du mois de décembre il y aura une concertation entre les experts, de sorte qu'il deviendra possible, au mois de février, d'organiser un vaste débat réunissant toutes les parties intéressées.

Stemmingen.

Votes.

De artikelen en het gehele ontwerp werden eenparig aangenomen.

Les articles et l'ensemble du projet ont été adoptés à l'unanimité.

De Verslaggever,

De Voorzitter,

Le Rapporteur,

Le Président,

G. VERHAEGEN.

Ch. POSWICK.

G. VERHAEGEN.

Ch. POSWICK.
